

EZ d.o.o. Busovača

MUJIĆ: NEHARMONIZACIJA ZAKONA SA EVROPSKOM REGULATIVOM MOGLA BI PROUZROKOVATI POSKUPLJENJE PROIZVODA

28.06.2021. Izvor: www.business-magazine.ba

Hemijska industrija u Bosni i Hercegovini jedna je od grana koja ima ogroman potencijal. Međutim i kompanije iz hemijske industrije suočene su sa brojnim izazovima kao što je loš poslovni ambijent, nedovoljna zaštita domaće proizvodnje te neuređenost i neusklađenost zakonskih propisa. Ipak, proizvodi hemijske industrije iz naše zemlje prepoznatljivi su kako na domaćem tako i inozemnom tržištu, a sama činjenica da mnoge kompanije iz ove oblasti ostvaruju značajne izvozne rezultate govori da bosanskohercegovački proizvodi itekako mogu biti konkurentni na tržištu Evropske unije. Jedna takva kompanija je i EZ d.o.o. iz Busovače koja više od 30 godina uspješno posluje. Sa direktorom ove uspješne kompanije Mahirom Mujićem razgovarali smo o proizvodnim programima kompanije, asortimanu, poziciji na domaćem i inozemnom tržištu, stanju u hemijskoj industriji u BiH te kako je pandemija uticala na poslovanje ove grane industrije.

BM: Koliko Vaša kompanija ima proizvodnih programa, koji su proizvodni kapaciteti, koliko radnika pošiljavate, te koliko proizvoda imate u asortimanu?

MUJIĆ: Fabrika je osnovana 1989. godine i ima tri proizvodna programa međusobno povezana – proizvodnja sredstava za čišćenje, kozmetike i plastične ambalaže. Trenutno zapošljavamo 130 radnika. U okviru programa kozmetike i sredstava za čišćenje kroz brendove GLANZ, ELLA, LILLA, TISAL, DAILY i CITRAL imamo više od 150 proizvoda u različitim pakovanjima. Plasman i distribuciju

proizvoda obavljamo na kompletnoj teritoriji BiH, kao i na teritoriji Hrvatske, Srbije, Slovenije, Crne Gore, Austrije, Njemačke, Švicarske, Švedske i Saudijske Arabije.

Iz oblasti plastične ambalaže imamo više od 350 proizvoda koje koristimo kako za naše potrebe, tako i za druge kupce. Na najsavremenijoj opremi proizvodimo od različitih vrsta plastike PET predforme/ampule, boce, zatvarače, čepove, teglice, ručkice, gajbe, kutije itd. u različitim oblicima, bojama i gramažama. Aktivni smo dobavljači za proizvođače iz oblasti hemijske, prehrambene industrije, industrije mlijeka, punionica vode i sokova, boja i lakova, začina i dr.

Poseban akcenat stavljamo na razvoj tehnologije, stalno uvođenje novih proizvoda, kao i permanentno usavršavanje postojećeg kadra. Visoke standarde kvaliteta, kao i zavidan dizajn proizvoda, poduzeće održava zahvaljujući poslovnim i prijateljskim vezama sa poznatim svjetskim proizvođačima srodnih djelatnosti. Sirovine koje se koriste u proizvodnji su isključivo EU porijekla što garantuje visok stepen kvaliteta proizvoda, usklađenost sa standardima i direktivama Evropske unije što pridonosi uklanjanju štetnih tvari za okoliš, kancerogenih materija i alergeni faktora.

BM: Kako ste se pozicionirali na domaćem, a kako na inozemnom tržištu?

MUJIĆ: Fabrika EZ i njeni proizvodi jedni su od najpoznatijih u oblasti proizvodnje higijenskih i kozmetičkih proizvoda u BiH. Od svog osnivanja do danas smo izrasli u lidera na teritoriji BiH, ali smo uspješno pozicionirani i na regionalnom tržištu. Plasirali smo cjelokupan asortiman i prema povratnim informacijama, odlično su prihvaćeni na tržištu.

BM: Koji Vaši proizvodi su najprepoznatljiviji i najtraženiji na domaćem tržištu?

MUJIĆ: To su svakako deterdženti, sapuni, omekšivači, osvježivači, sredstava za kupaonicu i univerzalni odmašćivači.

BM: Kako ocjenjujete trenutno stanje u hemijskoj industriji? Kako je pandemija uticala na Vaše poslovanje?

MUJIĆ: Hemijska industrija u BiH je niskoakumulativna grana u kojoj je potrebno puno truda i rada da bi se ostvario profit. Neuređenost i neusklađenost zakonskih propisa donosi mnoge neugodnosti zbog nesrazmjernog i nekontroliranog uvoza širokog spektra proizvoda hemijske industrije, koji svojim upitnim kvalitetom i niskom cijenom remete stvaranje zdrave konkurencije. Što se tiče pandemije ona je promijenila jako puno stvari, prije svega odnose na tržištu, navike i potrebe kupaca. Mi smo se u jako kratkom vremenu prilagodili kroz nove proizvode bazirane na dezinfekcionim sredstvima kako bi odgovorili na potrebe i zahtjeve kupaca. U samo dvije sedmice – u februaru i martu 2020. godine, na tržište smo plasirali sedam proizvoda za dezinfekciju ruku i radnih površina različitog sastava i spektra djelovanja.

BM: Koji su najveći izazovi sa kojima se hemijska industrija u BiH susreće? Da li nadležne institucije ulažu dovoljno u hemijsku industriju?

MUJIĆ: To je sigurno harmonizacija zakona sa evropskim direktivama i sinhronizacija propisa na nivou entiteta do kojih, kako stvari stoje, neće doći, što će za posljedicu imati skuplje proizvode na tržištu i udar na džep građana kao krajnjih potrošača. O institucijama ne bih ni komentirao.

BM: Na početku pandemije prošle godine kada nije bilo dovoljno dezinfekcionih sredstava na tržištu, svi su gledali u domaće kompanije. Koji je značaj jakih, domaćih kompanija u oblasti hemijske industrije? Da li je on bio prepoznat ranije i kakva je situacija sada?

MUJIĆ: Narodna poslovice kaže: „Na mucu se poznaju junaci“. Nažalost, naša država je zbog svog uređenja, tromog birokratskog aparata, nezainteresovanih službenika i službi platila, a i danas plaća, jako visok danak pandemiji koji je vidljiv po broju preminulih od koronavirusa. Najbolje vam je uporediti statistike vezane za koronu svih država iz kojih se vidi da smo u prvih pet po broju preminulih u odnosu na milion stanovnika. Tokom pandemije smo kao i danas, prepušteni sami sebi da se snalazimo kako znamo i umijemo. U početku pandemije, sve zemlje su zabranile izvoz sirovina i proizvoda za dezinfekciju i bilo je gotovo nemoguće obezbijediti iste za proizvodnju. Mi smo zahvaljujući ranijim pripremama i zalihama uspjeli na neki način „odgovoriti“ u tom momentu, ali je sigurno bilo nedovoljno u odnosu na potrebe bh. tržišta. Ljudi su se navikli na ovaj „koronski režim“ i već polako zaboravljaju histeriju koja je vladala na početku pandemije. Neki kupci i danas cijene one prve momente kada smo bili u mogućnosti obezbijediti sredstva za dezinfekciju i čišćenje i to je samo učvrstilo naše veze i poslovanje. Jake kompanije, kroz ulaganja u nove tehnologije i tržišta se stvaraju same i organski, tako da je to put za osnaživanje. Mi često kažemo da nam država ne treba pomagati, nego samo da nam ne smeta i to će nam biti najveća pomoć.

BM: Da li potrošači u BiH prepoznaju kvalitet domaćih proizvoda?

MUJIĆ: Neki potrošači sigurno da, ali bez ulaganja države u taj segment, kao i kvalitativnu uvoznu kontrolu sve će teže biti napraviti distinkciju omjera cijene i kvaliteta, a samim tim i opredjeljenja kupca za domaći proizvod. Kupci jako dobro prepoznaju kvalitetne proizvode, ali im treba stvoriti okvir koji će im dati referentne repere kako bi domaći proizvodi kroz dobar kvalitet i ponudenu cijenu došli više do izražaja.

BM: Da li hemijska industrija u BiH ima potencijale da se razvija i bude uspješna kao npr. drvna industrija?

MUJIĆ: Razvojni potencijal sigurno postoji i možda je perspektivniji nego neke druge industrije, ali je potrebno jako puno rada proizvođača sa jedne i učešća države sa druge strane. Ovo prvo nije upitno.

BM: Kakvi su Vam planovi za budućnost?

MUJIĆ: Aktivno pratimo kretanja na polju digitalizacije (Industrija 4.0) i cilj nam je da što prije implementiramo započete projekte. Pored digitalizacije radimo na redizajnu proizvoda kroz nove tehnološke procese i to će u narednom periodu sigurno dati rezultate. Generalno, praćenje svjetskih trendova i tehnologija je naš primarni cilj jer se pokazao kao jedini ispravan put.

BM: Mogu li se proizvodi bh. hemijske industrije nositi sa proizvodima koji dolaze iz EU? Možemo li biti konkurentni na inozemnom tržištu?

MUJIĆ: Sama činjenica da većina bh. proizvođača iz ove oblasti uveliko izvozi svoje proizvode dovoljno govori da se možemo nositi sa stranim proizvodima i da smo konkurentni.